



## Sammendrag

# Social hållbarhet i svensk multikulturell förskola

**Åsa Olsson**

Karlstad universitet, Sverige

Korrespondanse: Åsa Olsson, e-post: asa.olsson@kau.se

Svensk förskola ska enligt läroplanen vara en social och kulturell mötesplats där utbildningen genomförs i demokratiska former och lägger grunden till ett intresse hos barnen för en hållbar utveckling. Förskolan ska också samarbeta med och skapa tillitsfulla relationer med barnens vårdnadshavare. Tidigare forskning visar att kulturell mångfald och flerspråkighet värdesätts av rektorer i svenska förskolor (Olsson, 2022). Trots detta medför kulturell mångfald ibland också att personal i förskolan ställs inför utmaningar. De kan hamna i situationer med svårigheter att å ena sidan tillmötesgå föräldrars krav och önskemål och å andra sidan leva upp till förskolans värdegrund om att främja demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet och mångfald, grundläggande sociala hållbarhetsmål. Syftet med den här studien är att identifiera och analysera dilemman som kan uppstå i multikulturella förskolor när personalen strävar efter att uppfylla värdegrundssmålen i förskolans läroplan. I studien har 14 förskolerektorer intervjuats i fokusgrupper. Resultaten av studien analyseras utifrån det teoretiska begreppet "dilemmatic spaces" (Honig, 1996). Begreppet ska förstås som att dilemman inte uppstår slumpmässigt utan att de kan finnas ständigt närvarande i en viss miljö, såsom förskolan. Ansvaret för en utmanande situation flyttas därmed från individen till en övergripande strukturell nivå. Ramverket har vidareutvecklats av Fransson och Grannäs (2013) som menar att det är särskilt lämpat för att analysera lärares vardagliga praktik. I resultaten presenteras situationer där föräldrar till exempel motsätter sig att låta pojkar klä ut sig i klänningar, medan personalen vill motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. Andra exempel kan handla om att föräldrar ifrågasätter

barns delaktighet och inflytande i förskolans verksamhet. I sådana situationer hamnar förskolepersonalen i dilemman där det inte finns några givna lösningar. Praktiska implikationer av studien är att man i såväl förskolläro-utbildning som i förskolans praktik bör föra kontinuerliga diskussioner om potentiella dilemman omkring mångkultur, och uppmana till kritisk reflektion om värderingar och attityder.

**Nøkkelord:** *dilemman; mångfald; förskola; social hållbarhet*